

# KAPTEN KEISHING CLIFFORD NONGRUM



(MAHA VIR CHAKRA)

(13/1974 - 27/1999)

DA

U. MATSING NONGRUM

2003

Acc. No. 1/4073/RB

Class No.

Book No.

Author Nongrum. Matlung

Title Koplon Koishing Clifford  
Nongrum

---

Acc. No. 1/4073/RB

**DISTRICT LIBRARY**

GOVERNMENT OF MEGHALAYA

RI - BHOI

---

1. Books may be retained for a period not exceeding **15 days** by members.
2. Books may be renewed on request at the discretion of the Librarian.
3. Dog-earing the pages of a book, marking or writing therein with ink or pencil, tearing or taking out its pages or otherwise damaging it, will constitute an injury to a book.
4. *Any such injury to a book is a serious offence; Unless a borrower points out the injury at the time of borrowing the book, he/she shall be required to replace the book or pay its price.*

**Help to keep the book fresh & clean**





# KAPTEN KEISHING CLIFFORD NONGRUM



**(MAHA VIR CHAKRA)**

**(7.3.1974 - 2.7.1999)**

La Pynmih ïa kane ka thup poltri da u Nongthoh ha  
ryngkat ka Jingiarap pisa da ka Sorkar Meghalaya

Bad

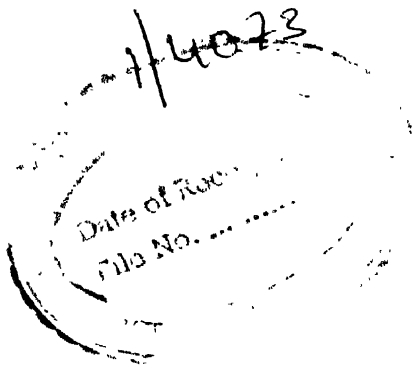
ïa ka Hok Longtraï la tyngkai

Da

U Mattsing Nongrum

2003

7/4023





**U MATTSING NONGRUM**

**MAWKDOK**

**12 Tarik U Nailar 1999**

### ***KHYNDIAT KYNTIEN HALOR U KAPTEN NONGRUM***

Nga shym la ithuh iä u Kapten Nongrum la u dei u para kur jongnga ruh. Dei tad haduh ki sngi kiba khatduh, ba nga sa iohsngew iä ka kyrteng jongu bad wat la katta ruh, kam shym pat rung ka jingsngew ieit ne sngewsarong iä u. Kawei ruh ka long ba nga don ialade hapdeng ka jingbym khelaiñ ka met ha kitei ki sngi ba khatduh jongu. hynrei kaba pynkyndit bynriew iä nga ka long hadien ba nga la iöh pule iä ka kot khubor ha kaba ki rangbah Kur Nongrum ki khot jingialang ban pyrkhat halor ka jingkhlad noh jong une u riw shlur jongngi. Kane ka la ktik iä nga bad kumta ha ka Step 7 tarik jong u Naitung (July) 1999 hi, ka la wan ha ka jingmut jongnga ban thoh poitri halor ka jingiäp jongu bad kaba la mih ha ki artylli ki kot khubor Khasi, kata ha ka 8 tarik kaba long ka sngi ban tep donburom iä ka met jongu.

Nga sngewduhnong ialade ba ngam shym la lah ban iädonlang ha ka sngi ban pdiang burom iä ka met jongu, hynrei nga sngewnguh pat iä u Blei Trai Kynrad

u ba la ai bor iānga ba ngan lah ban iā don ha ka sngi tep, kaba long ka sngi ban sah jingkyrmaw junom ha ka histori jongka Ri hi baroh kawei, khamtam ban iōh iā ka sngi kaba shai bad pyngngad ban pyndep iā ka Niam ka Rukom ba ishongkun iā u.

Nga sngewburom shikatdei eh iā ka longiīng jong u Clifford Nongrum, I Meiduh Saily Nongrum, I Paduh Peter Keishing ryngkat kiba haiīng hasem, kiba la sei iā u khun dap shynrang u ba la kloī ban pha iā la ka jingim na ka bynta ban iāda iā la ka Ri bad ka jaitbynriew.

Ha ka rta ka ba dang khynnah, kata dang 25 snem, 3 Bnai 25 Sngi kynthih, U la hap ban pynkut noh iā la ka jingim, ban duh iā ki jingsngewbha pyrthei hynrei ban shim iā ka jingkitkhlieh kum u riw shlur bad nongialam ha la ka Ri.

Kumba nga la pynpaw ba ngam ju tip bad ithuh iā U Kapten Clifford Nongrum ne ki Kmie ki kpa, ha ka 12 tarik u August 1999 ha ka por 5 baje janmiet nga la leit ryngkat bad u para arkmie jongnga ban iā kynduh iā I Kmie bad I Kpa ban iōh jingtip katba lah ei halor ka jingim jong U Clifford. Ha kaba nyngkong nga da sngeweh ban rung namar ka jingsngewlehraiñ jongnga ba iōh dei ki kam bieit ba nga mut ban leh. Pynban ka snam longkur ka kyntu iānga ban rung, phewse ka longiīng ka long kaba da sngewtynnad bha ban iā shongkai. Ki pdiang iāngi da kaba sngewbha eh bad kylluid mynsiem. Ka jingiashong



kai ka pynlong iànga ba ngam sngew nang shuh ban mih. Ngi la iashongkai bad ki la Ar kynta tam eiei, pynban nga sngew kumba dang tang shiphang por. Ki la iathuh iànga katto katne shaphang ka jingim U Clifford. ha kaba nga la ioh jingmut ban pyrkhat ia ki jingthmu jongnga.

Namar ka por kam shah ban dang bteng ia ka jingiashongkai bad ba nga kham pajih ka iing, ngam banse ban shu dkhat jubor ia ka jingiäkren ban wan phai pat sha iing wat la ka long ka miet kaba ther bha u lap bah. Ha ka jingiashongkai, kaba ktik iànga ka long ba ki pynpaw pyrkshah da kaba ong ba ki sngewtynnad palat ia ka jingiashongkai bad ngi. Ngam tip kaei ka daw kaba pynsngewtynnad ia ki.

Nga la pynpaw ruh ha ki iaka jingthmu jongka jongleit poi jongnga sha iing jongki, kaba long ba ngan pyrkshang ban thoh Poitri halor jongu Clifford bad nga la iohi ba ka mynsiem ba kmen ka don haki.

Ka wan shat ka jingmut hanga ia U Clifford bad kaba pynpyrkhat iànga ka long ba dei na ka longiing jongki ba u Clifford u paw haduh katne.

U Blei Trai Kynrad un don ryingkat bad ngi ha ki por ki ban dang wan. Un kyrkhu ia ka longiing longsem U Clifford Nongrum bad ban sei ki rang Khadar Bor Khadar Buit ban Shakri ia la ka Ri bad ka jaitbynriew da ki kam ba bha bad ba im hok jongki.

KHUBLEI



**MR. KEISHING PETER**  
(Kpa)

**KONG SAILY NONGRUM**  
(kmie)

Jongu  
Capt. K.C. Nongrum  
Lumdemthring – 7.5.2003

### ***KTIEN LAMPHRANG***

Baroh ngi lah ban poi sha ka thong kaba jop. Ha ka 1st July 1999 U Capt. Keishing Clifford Nongrum (Maha Vir Chakra) u la thaw iaka jingiathuhkhana kaba ktah mynsiem haduh katta katta da ka jingkhlañ bad jingshlur mynsiem ba palat liam jong u ha kaba u la aiti noh iä la ka jingim ha ka jaka 4812 jong ki lum thah kiba jrong jong ki bynta ka Kargil Batalik bad ka jingkheĩnduh lenlade ha ka ban pyniohburom bad kyntiew iä la ka jong ka Ri.

Hadien ba u la dep iä ka jingpule na Don Bosco Technical School, Shillong, U la pyndep iä ka BA na

St Anthony's College ha u snem 1996, u la shah jied ha ka 05-09-1997 ha ka Indian Army Training Academy, Chennai bad la pynrung ia u ha ka 12 Jammu & Kashmir Light Infantry.

U Capt Keishing Clifford Nongrum u la shakri da ka jingshlur ha Kashmir Leh, Drass, Kargil bad Siachen Glacier ruh, ha kaba ka jingkhriat ka long minus 40 haduh 60 degree, shuwa ban phah sha ka Madan thma.

La tip ia u kum uwei na ki riew kheiñduh hapdeng ki para shipai ba ia donlang bad u, u la shim ia ka bynta kaba kongsan tam ban tur ha kaba u la ioh knieh biang ia ki Tiger hills, ki bynta ka Kargil Batalik bad kiwei kiwei.

U long u badap jingim bad kohnguh sneng, u ba trei shitom bad u nongialam batbit, u ba buh nyngkong eh ia ka kamram bad burom ban ia ka jingsuk bad jingim lajong.

Haba ka khubor ba sngewsih jong u shipai bashlur ka la wan poi ha ki Nongshong shnong jong ka Shillong, ki barit baheh ki tymmen ki kro ki khynnah ki khyllung ki la iam pait dohnud da ka jingkthang. Ka Meghalaya Government ka la pynbna shuti ha ka 8th July 1999 kum ka shuti paidbah katkum ka shuti hapoh ka N.I. Act kum ka dak ban burom ia u Capt. K.C. Nongrum uba la aiti bad kheiñduh la ka jingim

na ka bynta ka Ri lajong ha ki bynta jong ka Kargil Batalik. Ka jingai khublei bakhatduh iä une u khun shynrang jong ka Ri bad ka jaitbynriew bad ka jingleit buh khatduh iä ka met sha ka jaka shongthait la iä shimbynta da bun bah ki briew na sor bad na nongkyndong lang bad ki kot khubor baroh wat ki khubor na ka Ri baroh kawei ha kaba ym pat ju don koit ha ki por ba ladep. Kaba pynsahnud ka long, iöh ba ka jingkyrmaw ki briew ka kut noh tang shipor, ngi tieng ruh ba iöh ka jah rngai noh lynda ngi tyngkai bad pynsahkyrmaw da kaba thoh iä ka jingiäthuhkhana ne da ki poetry.

Ha ka lyngkhuh snem basaw jong ka jingkhlad noh u Capt. K.C. Nongrum MVC, haba ngi phai dien bad kynmaw iä ka jingaiti lenlade jong u, ngi sngew ba ka long kaba donkam eh ban thoh sah kynmaw bad pyllait iä poetry u Capt. Nongrum. Ngi iöh mynsiem na u bad ngi ngeit skhem ka jingaiti len lade kaba khraw jong u Capt. K.C. Nongrum MVC, kan wan rah ka juh ka jingagnud bad kan ai mynsiem iä ki samla ba kin len lade ha ka jingim ba man laka sngi na ka bynta ka lawei ba phyrnai jong ka Ri. Ai ba ka jingpule jong phi kan long kaba sngewtynnat bad kaba hun.



North-Eastern Hill University  
Mayurbhanj Complex, Shillong - 793 014  
(Meghalaya)

***KHYNDIAT KYNTIEN***

Ha kaba nyngkong eh, nga ai khublei iä I Bah Mattsing Nongrum ba I la pynmih sa kane kawei pat ka poitri jong I. Kumba la iöhi na ka kyrteng jong ka kot, I Bah Mattsing i la jied ban tei mot sah kynmaw iä uwei na ki 'riewshlur jong kane ka pateng jong ngi. bad uta u long u Captain Keishing Clifford Nongrum. Ka Sor Shillong hi baroh kawei ka sakhi ba kaei kaba la jia ha ka jingiäp jong une u samla kaba long ka bym ju kham iöhi koit mynno mynno ruh. Mar iä tip ba yn wallam iä ka met jong une u 'riewshlur uba la kyllon iäp ha u kuli u nongshun ha ki lumthah jong ka Kargil, u paid byllien u la tuid ban pdiang burom iä u ryngkat bad ka dohnud kaba shlei miar da ka jingpangnud ryngkat ka jingsngewsarong iä une u khlawait ka Ri. Ki paitbah, shynrang bad kynthei, samla bad tymmen, rangbah bad khynnah, ki la mih na la ki dong na la ki kyntoit ban ieng arliang surok bad ban pdiang burom iä u. Ha ka sngi tep jong u

ha Madan İewrynghep, ki heh ki haiñ Sorkar, ki nongialam shipai bad u paitbah, da kawei ka mynsiem ki la ai burom khatduh ia u ha ka rukom kaba ishongkun bad ikhia thew.

I Bah Mattsing Nongrum I la phiah ia kane ka poim jong I ha ki khat-ar bynta, ka bynta kaba nyingkong eh ka pyni ia ka sneng ka kraw na ka kmie ban pynheh pynsan ia u ha ka akor ka burom ha ki bynta baroh jong ka jingim jong u. La bteng ha ka bynta ba ar ia ka jingiadei ka ing ka sem hapteng ki kmie ki kpa bad ki khun shynrang baroh lai ngut, khamtam eh ha kaba ki saw ngut ki dkhot ka ing ki la ai ka kyrkhu ka kyrdoh, ka kitbok kitrwiang ha ka kam kaba u Clifford u la jied ban trei, kata kum u shipai u ban pahara bad iada ia la ka ri na u nongshun. Ha ki bynta ki ba bud, I Bah Mattsing I la kdew ia ki kam ba bha kiba u Clifford u la leh ha ka imlang sahlang bad ruh ia ki kam shlur kiba u la leh na ka bynta la ka ri. Ki bynta kiba hapteng jong ka poim ki rwai myllung ia ka jingpait dohnud ka kmie bad ki bahaing hasem baroh ban ioh ia ka khubor bakthang kaba iathuh ba u Clifford u la khlad noh na ka pyrthei. Nangta pat la iathuh ruh ia ka jingai burom ba khatduh ia u Captain Clifford da ki paitbah ka Sor Shillong, ki nongialam ka ri bad ruh da ki rangbah bad kynhun

shipai ba pher. La iäthuh iä ka Sngikha, ka sngi ba u Captain Clifford u la sdang iä ka kam shipai bad iä ka tarik ba u iäp bad ba la tep iä u. Khatduh eh, I Bah Mattsing I la ai ka kyllum lang halor ka mat pyrkhat jong ka poim hi baroh kawei.

Khublei shibun Bah Mattsing na ka bynta kane ka jingtrei jong phi. Nga Kyrmen ba phin ym thait ban sei borbah kham khraw shuh shuh ha ki por ki ban dang wan.

U Blei un kyrkhu iä phi.

**Dr. B. War**  
**Professor and Head**  
**Department of Khasi,**  
**N.E.H.U., Shillong**

## **KAPTEN KEISHING CLIFFORD NONGRUM** **(1974-1999)**

La kha iä u Kapten Keishing Clifford Nongrum ha ka 7 tarik u Lber (March) 1974 ha Lumdemthring, Madanrtng bad ka shnong trai jongu ka dei na Umthli, ka shnong kaba don harum Laitlyngkot. U dei u khun jong I Kong Saily Nongrum bad i Bah Peter Keishing. U long u khun ba ar ha ka longiing napdeng ki lai ngut ki khun shynrang bad la ju khot ieit iä u da u Bahdeng.

U Clifford naduh ki por ka jinglong khunlung jong u, u la long u ba palei bad bym ju pyndik iä la ki kmie ki kpa. U la long ruh u khunlung u ba shait ba khlaiñ, ba plung bad ba ksah bha. Ka jinglong jong u ka pynhun iä ki kmie ki kpa bad ba don ka jingkyrmen na ka bynta ka lawei jongki, khamtam na ka bynta jongu hi.

Ynda u la dap 3 snem ka rta, la sdang ban phah skul ha Holy Child English School kaba don ha Nongthymmai bad u la pule ha katei ka skul haduh M.E. U long ruh u khynnah u ba stad, ba shemphang bad ba minot de. U la long ruh u khynnah skul u ba tbit bha ha ka phareng (English) bad dei na kitei ki jinglong ba u la lah ban kiew ar klas wat ha M.E. kata



na klas IV sha klas VI. Ka jingleit skul jongu ka long ka bym da pynlut ksan haduh katta katta, namar na kidaw ka jingstad jongu, u ju ioh baibam na ka State Bank jong ka India na ka por sha ka por.

Ha ka snem 1987 u la bteng ia ka jingpule ha Don Bosco Technical School naduh Class VII bad ban pyndep ruh ia ka Matrik haka snem 1991 bad ia ka Diploma Automobile na katei ka skul ha ka snem 1990.

U Clifford u long u khynnah u ba stad bad shemphang bad minot bha U ju sngewtynnad ban pule ia bun ki jait kot ki ba lah ban ai jingtip shuh shuh ia u ha ki jingpule, nalog ki jinghikai ha skul.

U la pyndep ia ka B.A. na St Anthony's College, bad kum u khynnah u ju pyni ia la ka sap jinglong jongu.

U Clifford u long u khynnah u ba don ka jingkitkhlieh bad u khynnah u ba shlur. Dei na kane ka jinglong ba u la poi shaduh ban joiñ iaka kam kum u Shipai India. U la long ruh u khynnah u ba sngewrit, u ba smat ba sting bad u bym ju lehraiñ ia kano kano ka kam kaba u trei. U long u briew u ba sbun, ba bha mynsiem, u bym ju pynlut phut. U nang kumno ban kunai na ka bynta ban iarap lem haiing hasem. U ju sngewtynnad ruh ialade ban trei shitom bad u ba kloi

ruh ban i'arap i'a ki para samla kiba shem shitom bad  
ban ai ki jingi'arap bad kyrshan lem bad ruh ban ai  
mysiem i'a ki. Nalor kine, U long ruh a briew u ba  
nang ban trei la jan baroh ki jait kam, kum ka kam  
Misteri, Mechanic bad kiwei kiwei.

U Clifford u long u briew u ba suk bad u ba  
kmen ha ka jingim jongu.

Ha ka 7 tarik u Naitung (July) 1995, u la i'akhun  
i'aka eksam jongka Combine Defence Service. Dei ha  
ka snem 1996 ba da ka jingtrei shitom jong u, ki  
jingangnud ki la seisoh, ha ka ba u la pass i'a ka  
eksam kam ryngkat bad ka B.A.

Ha ka 7 tarik u Naitung (July) 1996 ruh, ba u  
la hap ban leit i'akhun sa i'a ka personal interview ha  
Bangalore kaba neh haduh 21 sngi kynthih.

Ban pyntbit i'a katei ka kam, Ha ka 5 tarik u  
Nailur (September) 1997, u la hap ban leit shah hikai  
(Training) sha Madras ha Officer Training Academy  
bad i'oh ruh i'a ka kyrdan Lieutenant bad la phah i'a  
u ha ka kynhun 12th Jammu And Kashmir Light  
Infantry ha Siachen. Dei mynta ka snem 1999 ba u  
la i'oh i'a ka nam Kapten bad phah i'a u sha Batalik,  
Kargil Sector.

U Clifford kum u riew shlur u la shim bynta ruh  
ha ki jingkilan met kum ka Boxing. Ha ka Snem

1997, u la long u nongjop da ka ba pynliem iä u Champion ha kata ka por.

Ka kam ka long kaba teh bad shitom haduh katta katta, Lymda dei ki briew kiba skhem jingmut bad iäi shah, kin ym lah ban poi sha ka thong. Ka long ka kam kaba la hap ban smai na ka bynta ban pha la ka jingim, bad lehse kiba hai'ing jongki la hap ban long da para shipai hi, kaba pynlong iäki ban nym da poi i'ing than eh. Ka kam pat ka long kaba don burom tam na baroh bad ba sah pyrto ha ka pyrthei hi baroh kawei. Ka kam ka bym don ka arsap, ka bym don ka bamsap, ka bym don ka sngewkhraw, hynrei kaba don tang ka jingsngewrit bad jingiaburom u wei iä u wei pat. Kane ka pynlong iä u ban poi i'ing tang teng khat.

Ha ka 5 tarik u bnai Lber (March) mynta u Snem (1999), U Clifford u la wan shuti sha i'ing. Ka long lehse ka jingwan ba khatduh sha la i'ing ban jngoh ban peit iä la ka i'ing bad ki ba hai'ing ha sem. Ha ka 7 tarik u 'Nai İai'ong (April) 1999 u la mih na Shillong na ka bynta ban leit phai sha Batalik ban iäkhun thma.

Ban kren khatduh iä la kiba hai'ing hasem, ha ka 24 tarik u Jylliew (June) 1999, Por 11.15 Baje mynmiet u la kren da ka telephone sha la i'ing. Dei

ha ka sngi kaba bud, kata ha ka 25 tarik u Jylliew (June) 1999 hi ba u la thoh shithi na Batalik bad ka ba la poi pat sha la i'ing hadien 5 sngi ba la tep iä ka met jongu, kata ha ka 13 tarik u Naitung (July) 1999.

Ki kam shlur jong u la pyrto da baroh. İa ka nam ki Kam Shlur, la jied iä u Kapten Nongrum ban ioh iä ka Mahavir Chakra Gallantry Award, kaba long ka khusnam ba ar ha ka jingheh ha Ri India ha ka kynhun Shipai.

U Kapten Keishing Clifford Nongrum, u la khlad noh na kane ka pyrthei ha ka 2 tarik u Naitung (July) 1999, bad tep donburom iäka met jongu ha ka 8 tarik u Naitung (July) 1999, hadien ba ka met jongu ka wan poi sha Shillong ha ka 7 tarik u Naitung (July) 1999.



## KAPTEN NONGRUM

(Jingsneng ka kmie)

“Khyndai ki bnai iaphi nga kit,  
Ko khun ieit thep mynsiem i mei;  
Miet la bad sngi phim ju pynwit,  
Phi suk mynsiem, phi im palei.

Phim don ka iam, phim don ka kyang,  
Tang jingiarañ phi shad phi kmen;  
Ka bam ka dih tang ba phi kdang,  
Dur khmat i ieit jongphi ka tngen.

Ko khun ioh ja ioh doh i mei,  
Phin ri akor burom ka iing;  
Ban sneng ban kraw iaphi nga dei,  
Long rynieng ruh ba kan suhsieng.

Ka ktien thylliej to da tyngkan,  
Ki kti ki kjat ruh to pynsting;  
Ynda la shai phi la khamsan,  
Phin thom jingeh, ka um ka ding.

Phin tbeh jingshai la shai shisngi,  
Ynda por jongphi ka la ih;  
Ha la jingim to leh tipsngi,  
Par jingstad ksiar ruh phin sa tih.

Ko khun la kha ryngkat ki sap,  
B'u Blei iaphi hi u ibit;  
Bor ka pyrthei wat shah kin tap,  
Wat ai lad ruh ba kin pynwit.

To kdat ki dieng pyngkiang baroh,  
Ki ban khanglad, lynti iaphi;  
Sha Nam burom phin sa kynjoh,  
Phai khmat sh'u Trai, miet la bad sngi.

U Trai kynrad Nongthaw Nongbuh,  
Ia long rynieng ka man rynieng;  
U hi marwei un sa pynphuh,  
Ban pynsah nam pynsah kyrteng."

"Ko Mei baieit, jingsneng jongphi,  
Da lei lei ruh ngam dei ban klet;  
Ngan iai kynmaw miet la ka sngi,  
Ba ngan iuhroit, nga sngewpangmet.

Maphi ba thum ba bah ianga,  
Phi kit jynjar ruh de khlem thait;  
Da maiän Blei ba la pynkha,  
Kumta haphi phim sngew shoh lwait.

Phi ri sumar phikir ianga  
Ioh ba nga pang ioh ba shitom;  
Nga shit nga syar, phi sngewlynga,  
Ka miet ka iöng, haphi phi thom.

Ko mei iäphi ngam bit pynlah,  
Jingsneng kordor tam ki jongphi;  
Jingiatipler ha nga kam shah,  
Ioh kum babe lashai shisngi.

Ngan ri iä la ka i'ing ka sem,  
Iä longrynieng iä manrynieng;  
Jingthrang jongphi ngan iäi pyndem,  
Ban sah ka nam ban sah kyrteng.

Wat ym khuslai ko mei iänga,  
Kumba phi la pynheh pynsan;  
Ha ka jingim baroh shirta,  
Ka ktien thylliej ngan da tyngkan.

Burom akor ngan ri kyndong,  
Ka leh ka kam ngan da adkar;  
Ngan kut jingmut ban poi sha thong,  
Jingeh ngan thom lut baroh phar.

Sha ki kliar lum, Mei nga angnud,  
Ban pynsah la ka nam kyrteng;  
Iä la ka por ngan ym pyntud,  
Ngan ym ailad ruh ban sahteng.

Jingthmu baroh Mei kin urlong,  
Ha ka mon bajwat ka jongnga;  
Khamtam ha ka bor Blei ka shong,  
Ko Mei baieit, wat ym lynga."

“Mynsiem nga kmen, Ko khun baieit,  
Ba nga iohsngew kyntien jongphi;  
Ha jingtipbriew, phim shym kren bieit,  
Kumba shai bnai kumba shai sngi.

Phi kut jingmut shisha mo khun,  
Ba phin ym pynkheĩñ noh ìa ki;  
Jingsneng jongnga ban shu pynhun,  
Ìoh shu sahteng shiteng lynti ?

Namar pyrthei nga la itieng,  
Ha kane ka juk ba mynta;  
Khyllung, khynnah kum bym lap lieng,  
Kat kaba jia, kim sngewsalia.

Ko khun nga sneng, phi long maphi,  
U khlur ba phin ìalam lynti;  
Ki Duk, Ki Suk, Rangli juki,  
Kin heh mynsiem lem ki bapli.

Mynsiem sngewrit to ri kyndong,  
Sngewkhrav sngewmeng beh sha jngai bah;  
Ka sngewbaheh ka leh sarong,  
Ban shong ban sah bad phi wat shah.”

“Phi artatien mo mei ìa nga,  
Phim hun ba phi la sneng la bthah;  
Ngan ìai kynmaw dngong Mei shirta,  
Ban klet noh ìa ki ngan ym lah.



Ngan long kumba maphi phi kwah,  
Ban pynsah nam la iing la sem;  
Jingeh jingwit ngan thom pyrshah,  
Ba ngan pynkhrav ia jingsngewlem.

La biang ko Mei jingsneng jongphi,  
Wat pynkhuslai jingmut lade;  
Ngan leh kumba phi la pyni,  
Ban ym wanrah ia jingbabe.

Phi long ka Blei, Ko Mei jongnga,  
Ngan iai dem iai mane iaphi;  
Kumba phi ri kyndong ianga,  
Tang kam babha Mei phin iohi.

Khublei khublei khublei Ko Mei,  
Ba ngan haram ko Mei ngam bit;  
Ba ngan suk hi haka lawei,  
Ngan ri kyndong, hordang horkit.

### (Ha Rympei)

“Ko Mei Ko Pa baieit jongnga,  
Kumjuh Bahbah bad phi Bahrit;  
Iala jingim haphi ngan pha,  
La iing la sem ngan bah ngan kit.

Ngan pynsngewbha ia la jingim,  
Ha sla jongkane ka pyrthei;  
Ban pynsngewsih long ka jingtim,  
Ha khmat U Briew ha khmat U Blei.

Ngan iäl im khuid ngan im suba,  
Ngan iäi long ruh tip-briew tip-blei;  
Ngan ym ailad iä jingthala,  
Ban iäid bakla, long ka bymdei.

Ngan ym pyrkhat tang la ka i'ing  
Iä kiwei ruh ngan pyrkhat lang;  
Ban roi ban par, ban phuh ban phieng,  
Ka jait bynriew ba kham kyrpang.

Kumno ba ngin iäi kyntiew lem,  
Ym ba ngan tan ban pynsah dien;  
Ngan kham pynkhraw jingiätipler,  
Kum u tiw phuh ngan iöh ban sien.

Ngan im sngewrit ko Mei ko Pa,  
Ba sbun mynsiem ruh to ngan long;  
Kin long kum ki hynmen para,  
Mynsiem sngewieit ruh ngin pynshong

Ka jingkitkhlieh ruh ngan pyndon,  
Iä la kamram ba ngan pyndep ;  
Ngan nym pyndem ha la ka mon,  
Shiteng ki kam wat ai kin sep.

Ko Mei ko Pa, kyrkhu iänga,  
Ba ngan longbriew ba ngan man briew;  
La i'ing la sem ngan ri ngan da,  
Ngan ym ailad iä ka jingsniew.

Mei Pa baieit tam eh jongnga,  
Nga kwah ban tei mot keiñ iaphi;  
Ngan trei shitom ki kam babha,  
Ha jinglong Hok, ngan iai msngi."

Kynde mynsiem ki kmie ki kpa,  
Jingkren ramiä u khun baieit;  
Ka ktik ruh iä hynmen para,  
Ka kti ka jat jongki ka smiej.

"Bahdeng baieit i Mei i Pa,  
Phi long shisha u riew rangbah;  
Wat la phi dang khynnah ka rta,  
Phi la iöhi wat sha jngai bah.

Ngim poi pyrkhat ko Khun baieit,  
Mynsiem shynrang haphi kan don;  
La jingangnud iä ngi phim riej,  
Phin rat baroh ka khia ka shon.

Ngin kyrkhu keiñ iaphi Bahdeng,  
Trai kynrad ruh un ai ka bor;  
Un pynkhlañ ruh iä ki tyrpeng,  
Ba phin lah kit iä ka lyngkor.

Lyngkor bakhia phi la shimti,  
Phi teh lakam ruh iälade;  
Ko khun tip duk ko khun tipsngi,  
Ki lad iaphi ruh kin sa plie."

“Jingnang jingstad ruh ka kordor,  
Mei Pa ban saiñdur iä lawei;  
Kam shong eh ruh tang ha ka bor,  
Hynrei jingstad ka kham shyrkhei

Ka phrang i’u briew ban poi shathong,  
Kat iä kaei ba don jingthmu;  
Ban trei shitom kumta ka long,  
Trai kynrad ruh keiñ un kyrkhu.

Mynta hi noh ngan sdang ki kam,  
Ko Mei Ko Pa, iä nga wat khang;  
U Trai Kynrad hi un iälam,  
Ki jingangnud ngan da pyrshang.”

“Ko Khun baieit to ngin kitbok,  
Phin eh ka bok phin eh ka rwiang;  
Jingim jongphi to da iäid hok,  
Ba phin iöh dih keiñ iä jingsliang.”

### **(Kum Nongialam)**

Me don ka por, me don ka bor,  
Mame Clifford kum nongialam;  
Jingud jingnam me shah ki shkor,  
Mem phai kynriang, palat mem jam.

U rit u ria, u duk u suk,  
Iä me Clifford ki ñiew burom;  
Ha dong kyntoit jongka muluk,  
Na khmat jongki, jingeh me thom.

Me la ialam samla ka dong,  
Ba kin poi ha ka bha ka miat;  
Thiah thai iä ki mem shah ban shong,  
Wat la ka por long tang khyndiat.

Ka Club ki Nongbylla me seng,  
Ban pynsngewbha iä ki bapli;  
Ba kin ioh lehkmen de teng teng,  
Ha man ki por ba ki shong sngi.

Mem shym ieh beiñ iä ki bapli,  
Ban sah khun swet ha jingbylla;  
Kumno me thaw ki lad lynti,  
Imlang sahläng ban ioh bynta.

Kum Nongialam ngam lah ñiewtang,  
Kum u samla ha la ka Ri;  
Wat la ki long tang jingpyrshang,  
Kin sa seisoh kiwei ki sngi.

Hynrei ratbah ka kam ka paw,  
Kum Nongialam ha madan thma;  
Ka Nam Kapten b'la thoh h'u maw,  
Iä la ka Ri me ieng iada.

Ka Batalik kan ieng sakhi,  
Kyrting jongme kan shat phalang;  
Katba dang neh u bnai ka sngi,  
Yn sah kynmaw da ummat kthang.

Me la ialam, ngin bud lynti,  
İa ki dienjat ba khraw jongme;  
Dei tang jingbha ngi la iöhi,  
Na me Clifford haduh katne.

Ba Ri Pyrthei ki la ñiewtang,  
U luk u lak, kyndong kynshrot;  
Wat na riewkhraw hi baroh lang,  
Kum nongialam ratbah la khot.

### (U Riewshlur)

Mynba dang rit ia me la i,  
İa jingshlur jingshynrang mynsiem;  
Ban jop kiwei mem ju aili,  
Mem hun Ba men shu shah pynliem.

Ban sin khawpud, mynsiem ka sat,  
Ban shu shah kheiñ shu shah ñiewpoh;  
Bunsien bunsien me thom shakhmat,  
İa nam burom ba men kynjoh.

Kyntien jongme bunsien me kren,  
La sngew kumba me la kheiñ duh;  
Ha la mynsiem me ju byrthen,  
Dur khmat ngi i pynban me phuh.

“Ngam tieng wat la nga dei ban iäp,  
Wat la ka long ha madan thma;  
Wat la mynta kan wan ban lap,  
Mynsiem jongnga kan nym pisa.

Kaei kaba nga kut jingmut,  
Kan wan urlong wan jia shisha;  
Tang im sngewbha ngam kwah ban kut.  
İa la ka Ri nga kwah ban da."

Bor met bor phad ha u, u don,  
Kumta ha u kam shem jingeh;  
Jingthmu baroh ba u puson.  
Wei b'u la mon, kam don jingeh.

Kiei ki lad b'un poi sha thong,  
Da kut jingmut u am hi sia;  
Shisha ha u ka wan urlong,  
U poi İaleh ha madan thma.

Ha Batalik u thom shaphrang,  
Ban pynher krad İa ki nongshun;  
Da buit bun bah ba u pyrshang,  
Jingeh ba khraw wat la ki bun.

Ri thah ban peit kaba i ma,  
Ba khriat sangam kaba i tmang;  
Ha mon jongu u dem hi sia,  
Tang bad nongbud ban İadonlang.

Haduh jingiäp ba kan wan lap,  
Lyngktop ban thiah ha ki um thah;  
Wat la jingdum ka wan ban tap,  
Ka nam jingjop pat me wanrah.

## (Ka Pangnud)

“Ko khun baieit, ko khun baieit,  
Ko khun baieit ko khun i mei;  
Balei pyrthei ka shu kren bieit,  
Phi la khlad mo na ka pyrthei ?

Ko khun baieit ngam lah ban ngeit,  
Phim pat shym ieh jyndat ianga;  
Mynsiem bakmen shwa ba phin leit,  
Pynban phi hap iakhun ha thma.

Phim shym pat khlad te khun jongnga,  
Shen phin sa wan phai biang sha iing;  
Ban ia sngewbha ruh bad i pa,  
Ban sngewshngaiñ ruh baroh shiing.

Ko khun ko khun wan phai noh kloi,  
Sha la i mei i pa jongphi;  
Ngin pdiang burom haba phi poi,  
Bad phi ko khun ngin pynlut sngi.

Ko khun maphi phi ju pynshngaiñ,  
Ia la ka iing ia la ka sem;  
Phi long u khun u ban tyngshaiñ,  
Bad ba dap ruh da jingtiplem.

Wan noh, wan noh, wan noh ko khun,  
Khubor sngewsih ban sngew ngam kwah;  
Phin nym shah jop ruh h'u nongshun,  
Ban shim jingim jongphi kim lah.”



### (Wan poi ka met)

“Ko khun, ko khun, ko khun jongnga,  
Balei mo khun kumne iaphi;  
Balei kumne ka wan ban jia,  
Ko khun iaphi nga kwah iohi.

Khun, khun, phi ieh noh seh mo khun,  
To kren seh khun tang shi kyntien;  
To kren seh khun ia kmie ba pun,  
To kren seh khun sa tang shisien.

Pynhun ko khun ia kmie ba kha,  
Balei phi sngap mynathi kumne;  
Phi ieh jyndat wat ia i Pa,  
Shano shuh dur ba puh samrkhie.

Phi wan khatduh sha iing mo khun,  
Ban pynsngewbha sahnud iangi;  
Ia la ka sngi ban khlad phi kun,  
Ha lade hi sha nongwei sngi.

Phi la tip lypa ko khun nga tip,  
Hynrei jingkmien pynban ka paw;  
Shi khyllip mat ka khmat ka lip,  
Jingiap iaphi ba ka wan shaw.

Phim shym sahnud mo khun iangi,  
Phi dkut mynsiem jngai bah na iing;  
Phi im lyngkot te khun ki sngi,  
Hynrei maphi pat phi sngew hieng.

Ko khun baieit leit suk leit saiñ,  
Ngan iä shem pat bad phi ha bneng;  
Kyrkhu maphi ngin shait ngin khlaiñ,  
Phin im phin sah la ka kyrteng.

Shongsuk shongsaiñ bad la u Trai,  
Ryngkat ka mei ka iäw tymmen;  
Phin shong jahthait bad u khlem wai,  
Phin iöh jingim ba dap jingkmnen.

İöh phi buhnud buhkhoh mo khun,  
Ki lait ki let ki tam duna;  
Leit suk leit saiñ da kaba hun,  
To map ko khun iöh ngi bakla.

Khun, khun, iäphi nga pait dohnud,  
Ko khun thiah suk bad la u Trai;  
Ba phi Khlad noh ngi sngewbynnud,  
Wan paw wan khmih mo khun ha rngai.

Nga sngewpangnud te khun iäphi,  
Ba phi khlad noh shiteng ka rta;  
Hynrei ko khun b'la thoh ka sngi,  
B'la dei ka por u nongbynta.

U mot ko khun ngin tei iäphi,  
Ban pynsah nam pynsah kyrteng;  
Yn iäi pyrto khun la ki sngi,  
Wat la phi la bam kwai ha bneng."

### **(Ngi pdiang burom)**

İa met jongme Clifford Nongrum,  
Ngi pdiang burom da jaw ummat;  
Naduh mynsngi ha ban da dum,  
D'u paid ka sor, ki dong ki lad.

Lynter lynti ruh paid u ieng,  
Ha surok bah ruh ban ialum;  
Ki iai pyrta tang ia kirteng,  
Clifford, Clifford, Clifford Nongrum.

Ban i ia met jongme Clifford,  
Mynsiem ka pang da jingkyndeh;  
Ban shu pyrkhat, ah! sngewsangsot,  
Jingim me duh ha jingiäleh.

Hynrei ka nam burom me ioh,  
Lynter haduh kine ki sngi;  
Ba khlem kut trai shuh jingiäroh,  
Clifford, Clifford, Clifford jongngi.

### **(Ka Nongmuna)**

Jingim jongme Clifford Nongrum,  
Dei Nongmuna kiba kysai;  
Ki jinghikai ngi ioh ban lum,  
Ki long ba tei bad ba janai.

Samla ka Ri ki ioh nuksa,  
Na me Clifford ba me ialam;  
Ba jait bynriew kan iai long bha,  
Ban iai minot ha la ka kam.

Ki kam baroh mem shym leh raiñ,  
Kynthop me trei, me leh sngewrit;  
Mem ju ñiewpoh, ah! me sngewkhaiñ,  
Me thom shaphrang, khlem don jingwit.

Me ryngkat briew bad rit bad khraw,  
Mem ju pynpaw sngewheh lade;  
Me tur me rap ha shnong ha thaw,  
Mem don sngewsih, tang puh samrkhie.

Me long ba shlur baroh ki liang,  
Mem ju lehraiñ ban tur shaphrang;  
Imlang sahlang ban bha me sliang,  
Da bun ki lad me ju pyrshang.

Ka ktien thylliej me da tyngkan,  
Ki kam baroh me long adkar;  
Me ju burom ia ba la san,  
Me don ki khmat ba shai synlar.

Jingiatipler ha me ka don,  
Ha ka sngewbha ne ka sngewsih;  
Ban i jynjar ha me ka shon,  
Mem sngewlah bam mem sngewlah dih.

Ka jingkitkhlieh ruh de me don,  
Mem shym pyrkhat tang malade;  
Mem shah lade ban shu iaid mon,  
İa jingkitkhlieh me dem mane.

Me don mynsiem ruh kaba sbun,  
Mem ju byrtia mem ju khapnap;  
Mem kheiñ i'u lok ne u nongshun,  
Me ieit kumjuh u thap u dap.

Me nang ruh de ba men kunai,  
Ka ioh ka kot ban leh adkar;  
Ba me pyrkhat ia ka lashai,  
Mem da long ruh u ba lyngkar.

Jinglong jongme ym kut katta,  
Hynrei me stad bad me shemphang;  
Ha jingpule me long tista,  
Me kwah lade ban kiew shaphrang.

Me khlaiñ ruh de jingkut jingmut,  
İa la jingthmu ba men pyndep;  
Mem ju buhteng, mem shah pynthut,  
Rongphong pyrthei kam shoh tyndep.

Mem don sahteng, mem don buhteng,  
Mem don pyntud ka pyndier por;  
Kum u symbai ba la thylleng,  
Me san me plung ha la ka bor.

Ki nongmuna ba bha shisha,  
Longdien mandien, nga ngeit kin bud;  
Ban lait na ki jingsniew thala,  
Ĭa jinglongbriew la hap ban sud.

( Ĭa me la tang)

Aiu shuh ngin lah ban batai,  
Ĭa jingbynta u Trai Nongthaw;  
U ba da kheiñ ki sngi ki bnai,  
Kumba jingim jongme ka paw.

Hynñiew tarik me mih pyrthei,  
Ha u'nai Lber snem 'ñiew phewsaw; (1974)  
Ba la saiñ dur da maiñ Blei,  
Ba men sa long kum u riewkhraw.

Ynda la san, me la rangbah,  
Me angnud tang kam iada Ri;  
U Trai Kynrad ruh u la bhah,  
Kyrpang ià me ngi la iöhi.

Hynñiew tarik kumba la kha,  
H'u 'naitung pat khyndai phewsan; (1995)  
Ka kam shipai la Ri ban da,  
Eksam iakhun me da pynksan.

Hynñiew tarik ruh de kumjuh,  
H'u 'Naitung hi 'dai phewhynriew (1996)  
Sha kam ba thmu, ban leit la buh,  
Sha ki Kyrdan ruh me nangkiew.

Hynñiew tarik pat u ãiiong,  
Ha une hi u snem mynta; (1999)  
ãa la ka kam ban ieh mem long,  
Na ãing me mih, ban leit sha thma.

Khatduh kumba ãa me la tang,  
Da dkut mynsiem, me wan phai ãing;  
Ki kmie ki kpa da ummat kthang,  
Mynsiem ba pait arliang ki kieng.

Ka met jongme ka poi Shillong,  
Dei ha ka Hynñiew tarik hi;  
Jong u 'Naitung kumba ju long,  
U paid ka Ri, u la sakhi.

U Dak Hynñiew, namar kata,  
U dei b'la tang janai d'u blei;  
Naduh nyngkong kumba la kha,  
Haduh ka sngi ban khlad u dei.

### (Kyntien ãawai)

Mynta kumne ngi wan synran,  
ãa me Clifford, ko khla ka wait;  
Sha thma me tur mem shym kynran,  
Mem shym shoh thait, mem shym shoh lwait.

Haduh ki sngi ki ba khatduh,  
Me ãeng ãaleh pyrshah nongshun;  
Ka sngi bakhraw mynta ka phuh,  
U paid bym lah ñiew shuh jingbun.

U wan ban tuid sngewlem iä me,  
Khublei khatduh iäme ban ai;  
Ki sngi kynmaw yn sa rakhe,  
Iä me Clifford, ko khlur jingshai.

Lehrong iäme ruh la pynlong,  
Na bor shipai jongka India;  
Ki jnit ki jnat la i baiiong,  
Wat na ki heh Meghalaya.

La burom ruh wat n'u barit,  
Ban synran lang, ki wan sngewlem;  
Ki tip lyngkor ba me la kit,  
Me la iäp ruh kum rang ba tlem.

Ki kam jongme ym lah siewspah,  
Ah! ko Clifford, Ah! to riewshlur;  
Ki kam shisha kiba ratbah,  
Mem tieng iä ding, iä um me tur.

Kyrkhu ma me Clifford Nongrum,  
Ban mih ban khraw ki rang dajied,  
Kit noh mame i'u lyoh ba dum,  
U paid ka Ri, un iöh ban khmied.

Ban khmied sha kliar ki lum ba jrong,  
Ban iöh kynjoh iä Nam Burom;  
Pansngiat ka Nam hangta ban phong,  
Ka bym duh noh, ba neh junom.



Clifford ngi don tang jingkhublei,  
Kyntien khatduh, khatwai ban ai;  
Shong suk shong saiñ bad la u Blei,  
Lynter ki sngi, hangta khlem wai.

**(Me la iap kum u Nongjop)**

Kum u riew ialeh ba shlur tam,  
Me la pyni ia la ka bor;  
Me la pyni jingstad ialam,  
Ban jop pat ia ki nongdakhor.

Ia jaka b'la bat da maki,  
Ba ki ioh klun da jingthombor;  
Kumta ban neh l'u pud ka Ri,  
Clifford me sei ia la ka bor.

Bun bun nongshun me la pyniap,  
Me angnud keiñ ban poi shathong;  
Pynban jingiap ka wan ban lap,  
Kaei Clifford ngi don ban ong.

La bun bynta kongsan me jop,  
Ban pynher krad ia u nongshun;  
Jinglen lade me am hi thop,  
Ban shah thombor, kumta mem hun.

Me la iap keiñ kum u Nongjop,  
Ba me iada ia la ka Ri;  
Pyrthei ruh kan nym sngap mutlop,  
Ia jingim ba me la aiti.

Me la iap keiñ kum u nongjop,  
Pyrthei baroh ka ieng sakhi;  
Me la iap keiñ kum u nongjop,  
Ba sngewsarong u khun khasi.

Kyntien jongme kiba khatduh,  
Ba me pynpaw sha la ka kmie;  
Kaei jingmut ngim lah sngewthuh,  
Me la pynpaw lypa da kumne.

“Lada nga kyllon iap ha ka madan thma,  
Ngan long u ba kmen tam;  
Namar kane nga la rung ha ka kam shipai.

Clifford mem shym tieng ia jingiap,  
Me trei tynggeh, me am hi thop;  
Wat me tip skhem jingiap kan lap,  
Shisha me iap kum u Nongjop.

Kum u Nongjop, kum u Nongjop,  
Kum u Nongjop ha thma me iap;  
Kum u Nongjop, kum u Nongjop,  
Kum u Nongjop ba bun syrtap.

Ha man ki sap jinglong jongme,  
Me iai pyni kum u Nongjop;  
Ha ki kam ne ki jingpule,  
Me la iap keiñ kum u Nongjop.

### (Ka kyllum lang)

Ah! sngewsarong ki Kur ki Kha,  
Jongme Keishing Clifford Nongrum;  
Ban da la Ri Jingim me pha,  
Ban kdat noh iä u Lyoh ba dum.

Ka jaitbynriew ruh de kumjuh,  
Katno ba ka sngewsarong lem;  
Ba jaitbynriew rit paid ka puh,  
Na me Clifford, u rang ba tlem.

Mem shym da pher n'u Tirot Sing,  
La ha ka rta, bor met bor phad;  
Hynrei ka nam ka kham kynting,  
Bun shah iä me Clifford kynrad.

Kum u Kapten me la iälam,  
Pyrshah nongshun me ieng iäleh;  
Iä la jingkit, me teh lakam,  
Ka snam ruh mem kheiñ ba kan theh.

Ka Batalik kan ieng sakhi,  
Iä ka jingshynrang ka jongme;  
Pyrthei ba iär ka la iöhi,  
Ka tip ba me, mem shym babe.

Ka Ar tarik jong u 'Naitung,  
Ha u snem khyndai phew khyndai; (1999)  
Mawnam kyrteng, me hi me thung,  
Ban pynsah nam iä ka lashai.

Ka leh burom iä me ka long,  
Ha ka Ri hi baroh kawei;  
Mynsiem shynrang, ha me ka phong,  
Bad la tip lut da ka pyrthei.

Ha Histori iä me la thoh,  
Kum u radbah ba khraw ka nam;  
Ha ki longdien ban sah iäroh,  
Ba me hi me long u Mawjam.

Mawjam ban kiew ka nam kyrteng,  
Ha ka lynti ka ban iäi bha;  
Pynskuiñ ki kti, pynkh laiñ tyrpeng,  
Ka pyneh ruh mynsiem ban pha.

Ka Snam jongme ai kan iäi tuid,  
İä u paid ka Ri Hynñiew trep;  
H'u rang khraw bor, h'u rang khraw buit,  
İä la kamram ban trei pyndep.

Ba kin don lem ka jingkitkhlieh,  
Kum ma me hi Kapten Nongrum;  
Lama jingjop, kin iöh ban sieh,  
Ban ym iä sah ha ka jingdum.

Kapten, Kapten, Kapten Nongrum,  
Kapten me long u dap shynrang;  
Me buh mot jingkynmaw ha Lum,  
Ha kliar ba jrong tam ka kynjang.

To shong jah thait bad la u Blei.  
U Trai Kynrad Nongbuh Nongthaw:  
Ki Ummat kthang na ngi ki shlei,  
Pynban ha Me Clifford ka khraw

Shong suk shong saiñ, pyrsad mynsiem.  
Ban tngen ki kur ban tngen ki kha;  
Ban sngewsarong ban heh mynsiem.  
Ĭa la jingim ba me la pha.

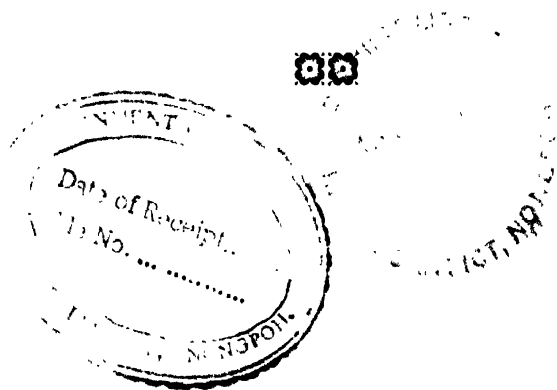


## KI SYMBOH PYRKHAT

1. Ka jingim khlem ka jingialeh ka long ka bym don jingmut eiei bad jlop noh tang shipor.
2. Leh kino kino ki kam ba bha ban sah nam sah kyrteng bad ioh ka jingpyrto.
3. Long kiba don ka jingkitkhlieh ban ioh ka jingshaniah na baroh, ban kyntiew ia ka longiing bad ka imlang sahleng.
4. Long ki briew kiba shisha ban ym mut kai ia kiei kiei ioh shah kynteit ha ka pyrthei
5. Ka jingshlur da ka jingtipbriew, ka don ka bor ban pynkhlaia iälade bad ban tei ia ka imlang sahleng.
6. Lada kwah ban shakri paidbah, long barabor kiba lenlade ban pynkhray ia kiwei.
7. Ban kyntiew iälade bad kiwei, donkam ban nang kumno ban kunai ia ka ioh ka kot, khamtam eh ia ka por, namar ka por ka long kaba kordor tam kaba ngim lah ban thied bad siew spah ia ka.
8. Ka jingtrei shitom nyngkong, ka wanrah ia ka jingsuk hadien habud bad ka nongpateng ba iai neh.
9. Ki Briew kiba sbun bad kylluid mynsiem, ki ioh ka jingkmien bad jingiäroh na baroh.

10. Ka jinglong adkar ka wanrah ka jingbha iä u briew khamtam ha ka koit ka khiah bad ka ioh ka kot.
11. U Briew u ba suk bad ba kmnen. u long u briew u ba koit ba khiah, u ba lah ban synshar bad pyniäid beit ia ka iing ka sem ne ka imlang sahläng.
12. Ka Jingsngewrit bad iai shah ka pynlong iä u briew u ba jop. Da ka jinglakloi jongu ban pyndem, ka pynlip noh wat ia ka ding ba klang.
13. Ka jingsmat ka long ka dawai bah ha ki thied ki jaw ki ba long ka jingkyrshan ia ka bor u Briew. Khlem ka jingsmat, u briew un kylla u ba duk tam bad ka imlang sahläng kan sah dum.
14. Kano kano ka kam ka ba ngi pynmlien ban trei bad leh bunsien ne ban pyrshang iäi pyrshang, ka pynlong ba kata ka kam kan long kaba janai
15. Ka jingnang jingstad ka long kabor ban phrang bha iä ka bor jabieng, ka kyntiew iä la ka jingim, ka imlang sahläng, ka ioh ka kot bad ka rat dyngkhong iä ka sah bieij sah them.
16. Ka jingshemphang ka long barabor ka jingtrei shitom bad ka jingminot.
17. Ki kam ba janai ki mih na ki briew kiba don ka sap.

18. Ka Sap ka dei ka jingpynmlien jongu briew  
lyngba ka bor ba la ai da u Blei.
19. Lada u Briew um ju pynmlien ialade ha kino  
kino ki kam, u briew um lah ban ioh ia ka Sap  
bad ka jabieng ka kylla bthi noh.
20. Ka sngew hangamei bunsien ka pynsahdien ia  
ka jingim u briew
21. Ka jingtyngkan ialade ka ioh jingiäroh shirta ha  
ka jingim.
22. Ka ktien ka long ka atiar ba shyrkhei tam ban  
pynbha ne pynjot, kumta hap ban teh lakam  
bha bad tyngkan.
23. Ka jingkut jingmut ka long ka bor ba khlain tam  
ban jop ia ki bor bad ki kam ka pyrthei.





# Ki kot da u juh u Nongthoh :-

1. Ki Kyrwoh u Tiewlyngskaw (1996)
2. Ki Sur ka Mynnor bad Mynta (1998)
3. Ki Sur Balanot (2000)
4. Ki Symbai Blei (2000)
5. Ka Kheih Por u Khasi (2001)
6. Ki Dak ki Shin u Sohpetbneng (2001)
7. Ymbit! Ym long! Balei ? (2002)

Lah Ban ioh na :-  
**KHASI BOOK STALL**  
Room No 38  
Synod Super Market  
Shillong - 793 002

---

**Printed at : Scorpio Printers**  
**Mawkhar Main Road, Shillong**

**KI  
KYRWON  
U TIW  
LYNGSKAW  
(KI POITRI)**

Mahe, ka Phup Jang ki Poitri,  
Ma Kynghu Tiw Lyngkaw  
Ma ki Poitri ka Ri Khol,  
Dun ghyah ki Jai Doh

ki ka kyi Jang ka Jyngkyn,  
Ma ahi Doh nang wawoh,  
Dunah ka Ri ka ngin Tiw  
Poitri, Sh ohi ka po.

**MATTSSING NONGRUM**  
1996

**KI SUR  
KA MYNDON  
KAD  
MYNTA**

Mahe, ka Phup Jang ki Poitri,  
Ma Kynghu Tiw Lyngkaw  
Ma ki Poitri ka Ri Khol,  
Dun ghyah ki Jai Doh

**MATTSSING NONGRUM**  
1998

**KI  
SYMBAI BLEI  
(Ka Poitri)**

ki Syndel P ei ka lang ka Jai  
Mahe, ka Phup Jang ki Poitri,  
Ma Kynghu Tiw Lyngkaw  
Ma ki Poitri ka Ri Khol,  
Dun ghyah ki Jai Doh

**MATTSSING NONGRUM**  
2000

**KI  
SUR BA LANOT**

No Ki Sur ba Lanot,  
To ngin kyndit bynwiew,  
Ha pyrtihei ban tei mot,  
Laska Ri ban kynfw.

**Da  
U Mattsing Nongrum**  
-2000-

**KA KHEIN POR U KHAN**

ka khin pora khin ka lang ka Jai  
Mahe, ka Phup Jang ki Poitri,  
Ma Kynghu Tiw Lyngkaw  
Ma ki Poitri ka Ri Khol,  
Dun ghyah ki Jai Doh

**BA  
U MATTSSING NONGRUM**  
2001

**KI DAI KI SHEN  
U SOMPEHENG**



**YMBIT I YMLONG I  
BALEI ?**

Synta Banyangkang

